

Gesamtkunst under kuppelen

Av Simen Joachim Helsvig

Anthropology Archaeology Apology

Andrea Bakketun, Bakketun & Norum,
Christian Tony Norum

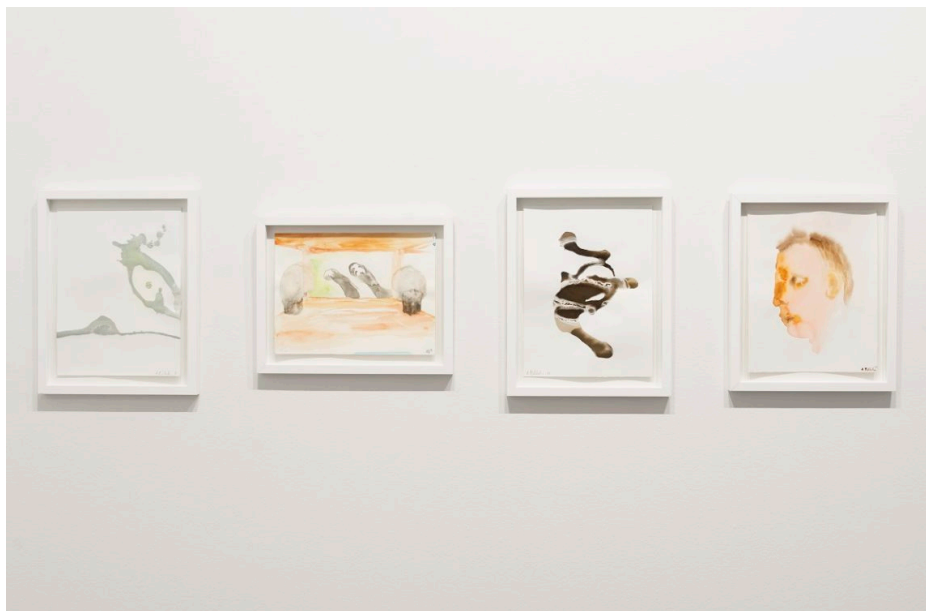
Oslo Kunstforening, Oslo
18. januar - 25. februar 2018

Bakketun & Norum, *Anthropology Archaeology Apology*, 2018. Foto: Oslo Kunstforening.

Med *Anthropology Archaeology Apology* på Oslo Kunstforening, har kunstnerduoen Bakketun & Norum fått sin første separatutstilling i Norge. Andrea Bakketun og Christian Tony Norum har samarbeidet før, men da gjerne om større performative begivenheter som også har inkludert andre kunstnere. Verket *Glemte der de hører hjemme*, som innbrakte dem Sparebankstiftelsen DNBS kunstnerstipend i 2015, var en installasjon som på mange måter var en kompakt versjon av den aktuelle utstillingen på Oslo Kunstforening. Verket bestod av en video med observasjoner og refleksjoner fra reiser de hadde foretatt, som ble projisert mot veggen, over et av Norums oljemalerier og et par av Bakketuns «akvareller» laget med kjemikalier. Her var i tillegg møbler fra kunstnerduoen felles hjem – de to er et par også utenom det profesjonelle. I en installasjon som sprikte i mange retninger syntes dette biografiske faktumet å være et overstyreende, samlende prinsipp.

Det er det også i den nåværende utstillingen. Selv om de stiller ut som duoen Bakketun & Norum, er de to kunstnerne kreditert med både separate og fellesproduserte verk. Men ettersom de felles verkene er i fåtall, er inntrykket det av to overlappende separatutstillinger, i stedet for én «totalinstallasjon», slik kunstforeningen karakteriserer den. Når det likevel er verdt å ta kunstforeningen på ordet og forstå dette som en helhetlig, felles presentasjon, er det fordi spørsmålet om hva en kunstnerisk identitet er, eller kan romme, er noe som allerede er påtrengende i begges respektive arbeider.

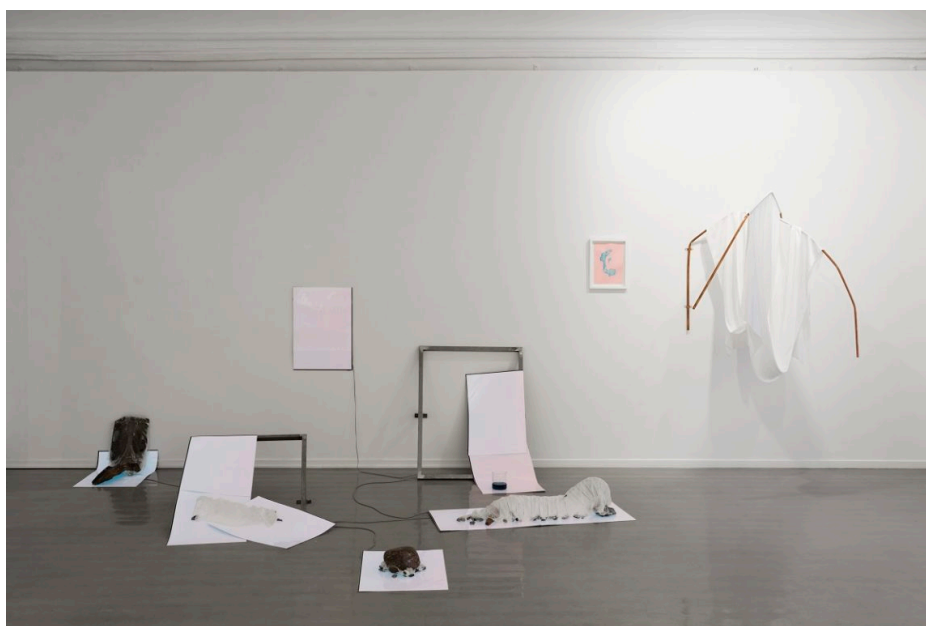

Bakketun & Norum, *Anthropology Archaeology Apology*, 2018. Foto: Oslo Kunstforening.

Bakketun nærmer seg den naturvitenskapelige amatørforskeren i sin stillferdige utprøving av materialer. Serien *Chemical Spills*, som er blant de mest iøynefallende av verkene hennes, består av 12 innrammede «malerier» som er blitt til ved å helle diverse flytende kjemikalier på farget papir. Serien ser ut til å være eksperimentelt motivert: Hva skjer når natriumhydrogensulfat krystalliserer på papiroverflaten til forskjell fra kaliumpermagnat eller kaliumjodid? Krystallene har samlet seg i minutjøse forhøyninger og formasjoner, og resultatene av Bakketuns forsøk viser stoffenes estetiske utfoldelse, om man kan si det slik.

I et annet verk har hun fylt et akvarium med farget vann og epsomsalt og latt en tynn, nær transparent hinne av epoksy danse i strømmen fra en vannpumpe, som en organisme på havbunnen. I slike eksperimenter, der kunstnerlaboranten fasiliterer kjemiske eller organiske prosesser, er den kunstneriske subjektiviteten skrudd ned på aller laveste frekvens.

Det er en subjektivitet som i utgangspunktet fremstår som diametralt motsatt av den som er i spill i Norums arbeider. Selv om maleriene hans på ingen måte kan reduseres til rekvisitter, synes de ofte å være foranledninger for iscenesettelsen av et klassisk, og ikke så rent lite anakronistisk, kunstnersubjekt. Med sine utrettelige henvisninger til forgjengere som Munch, Jorn og Beuys, installerer Norum seg i en tradisjon der kunstneren gestalter en overskridende figur i samfunnets margin. I et videoklipp som vises inne i en kuppel-installasjon i utstillingen på Oslo Kunstforening, står Norum med et malt lerret drapert over skuldrene mens han slår messende og sjamanistisk på en stokk, og i et maleri som her vises i en reproduksjon, fremstilles maleren sågar som vampyr!

Bakketun & Norum, *Anthropology Archaeology Apology*, 2018. Foto: Oslo Kunstforening.

Samtidig er Norums praksis utpreget sosial. Selv i utstillingen på Oslo Kunstforening har han funnet plass til et samarbeid med Thorbjørn Reuter Christiansen, en skulptur der diverse objekter ligger halvt nedsunket på en overdimensjonert palett, og er kapslet inn med flytende gips. Utstillingene hans er ofte for gruppeutstillinger å regne, som da han inviterte over 50 kolleger til en kaotisk performativ begivenhet på Munchmuseet i 2016. Selv om verken den utstrakte siteringen og kanaliseringen av avdøde kunstnerforbilder eller den kollegiale gjestfriheten er direkte selvutslettende, fremkaller det likevel en fornemmelse av at Norum tester hvor mye og hvor mange som kan passere gjennom et kunstnerskap.

Det er få spor av den kalkulerende nettverkende kunstneren i de sosiale begivenhetene som Norum – iblant i samarbeid med Bakketun – regisserer. Snarere fremstår de som *gesamtkunstwerk*, der alle elementer og deltakere smelter sammen i en totalitet (*Menneskeberget* var den i så måte megetsigende tittelen på en av Norums gigantutstillinger i 2015). Subjektet i Norums kunstnerskap er på sett og vis *kunsten selv*, på samme måte som *materialene* er det i Bakketuns eksperimenter. Tilsvarende er fellesidentiteten Bakketun & Norum på ingen måte et strategisk kunstnerisk varemerke, en separat, tredje praksis, men heller et partnerskap uten særreie: Flere av Bakketuns kunstnerpublikasjoner inngår i vitrinene som er en del av Norums installasjon *Existential Belief*; videoklipp fra Norums tidligere utstillinger resirkuleres i den felles kuppelininstallasjonen. Hvis det ligger en slags etos til grunn for denne felles praksisen, er det å la skillet mellom subjekt og objekt, privat og profesjonelt viskes ut ved å la livet gå opp i kunsten.

Bakketun & Norum, *Anthropology Archaeology Apology*, 2018. Foto: Oslo Kunstforening.